

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Zdravotně sociální fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2013

Petr Šimáček

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Zdravotně sociální fakulta

**Metodika záchrany na volné vodě a zamrzlé vodní
ploše pro příslušníky hasičského záchranného sboru
dle standardu vodní záchranné služby českého
červeného kříže**

bakalářská práce

Autor práce: Petr Šimáček, DiS

Studijní program: Ochrana obyvatelstva

Studijní obor: Ochrana obyvatelstva se zaměřením na CBRNE

Vedoucí práce: Ing. Hynek Černý

Datum odevzdání práce: 14. 8. 2013

Abstrakt

Bakalářská práce na téma Metodika záchrany na volné vodě a zamrzlé vodní ploše pro příslušníky hasičského záchranného sboru dle standardu vodní záchranné služby Českého červeného kříže je zaměřena na metodiku výcviku příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR a členů Vodní záchranné služba ČČK. V části současný stav je přiblížený aktuální stav a zákony, kterými se řídí Hasičský záchranný sbor ČR a Vodní záchranná služba ČČK. Dále je dána dohromady jednotlivá metodika výcviku na vodě a záchrany tonoucích, těchto složek. V metodické části je aktuální osnova odborné přípravy pro výcvik příslušníků HZS ČR s členy VZS ČČK. Byl zhotoven přehled materiálu a výbavy pro zásah ve vodě HZS Středočeského kraje a místní skupiny VZS ČČK Kladno II. V závěru se věnuji jednotné metodice a problémům, které vyplývají z porovnání současné metodiky výcviku v záchrane ve vodě příslušníků HZS ČR a členů VZS ČČK, a zároveň z nejednotného materiálního vybavení obou složek. Jsou navrženy změny tak, aby v budoucnu bylo možné docílit jednotné metodiky a efektivnější spolupráce HZS ČR a VZS ČČK při mimořádné události.

Abstract

The bachelor thesis is specialize in Methodology of rescue on the free water and on the frozen water surface focused on Fire brigade according to standard sof the Water rescue service of the czech red cross is focused on a metodology of the trainig the members of the Fire brigade in the Czech republic (further just HZS) and of the members of the Water rescue service (further just VZS).

There is a depict of the contemporary conditions and the laws for HZS in the Czech republic and VZS in the part about contemporary conditions.

Further there are the methods of the training on the water surface and the rescue of sinking for these two branches.

There is a current outline of the proffesional preparation for the members of the HZS and VZS training in the methodical part.

The materials overview was created and the equipment for incidents on the water surface HZS of the Central Bohemia and the local members VZS Kladno II.

The final part is focused on the singel methods and issues, which come out from monitoring the contemporary rescuing methods on the water surface of the HZS and VZS members. Also it comes out from the non-uniform material equipment both rescue branches.

The alterations are propounded that there will bet he possibility to prepare the uniform methods and achieve more effective cooperation between HZS and VZS during the emergency incidents.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 12. 8. 2013

.....

Petr Šimáček

Poděkování

Touto cestou bych rád poděkoval všem příslušníkům HZS Středočeského sboru a členům MS Vodní záchranné služby Kladno II., kteří se podíleli na odborné přípravě výcviků HZS a VZS ČČK a za dlouholetou konstruktivní podporu mjr. Bc. Pavlu Novákovi.

Obsah

Použité zkratky	8
Úvod.....	9
1 Současný stav	10
1.1 Vymezení základních pojmů.....	10
1.1.1 Integrovaný záchranný systém.....	10
1.1.2 Vodní záchranná služba ČČK.....	11
1.1.3 Hasičský záchranný sbor	13
1.2 Normy, pokyny a metodika pro práci na vodě HZS a VZS ČČK.....	14
1.2.1 Stanovy znalostí příslušníků HZS v rámci vodní záchrany	14
1.2.2 Metodika VZS ČČK	16
2 Cíle a hypotéza	19
3 Metodika.....	20
3.1 Součinnostní cvičení HZS a VZS ČČK	20
3.2 Hodinové dotace odborné přípravy	22
3.3 Aktuální stav materiálního zabezpečení pro využití k záchraně osob na vodní ploše a zamrzlé ledové ploše	25
3.3.1 Výbava jednotek HZS Středočeského kraje a technické prostředky pro práci na vodě	25
3.3.2 Výbava MS VZS ČČK Kladno II. a technické prostředky pro práci na vodě	27
3.4 Jednotná metodika výcviků příslušníků HZS a VZS ČČK.....	28
4 Diskuze	30
5 Závěr.....	32
6 Seznam použitých zdrojů	33
7 Klíčová slova	34
Tabulky	35
Přílohy.....	36

Použité zkratky

GŘ HZS ČR	Generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
VZS ČČK	Vodní záchranná služba Českého červeného kříže
MS VZS	Místní skupina Vodní záchranné služby
MU	Mimořádná událost
IZS	Integrovaný záchranný systém
PČR	Policie České republiky
ZZS	Zdravotnická záchranná služba
LZS	Letecká záchranná služba
ILS	Internacional Life Saving – mezinárodní organizace vodních záchranných složek
RV	Rendez-vous; shromaždiště, setkání jedné nebo více složek IZS při zásahu či MU
ČČK	Český červený kříž

Úvod

V současné době, kdy ekonomika stagnuje, je citelná snaha státu šetřit ve všech rezortech. Výsledkem by však nemělo být pouze šetřit finanční prostředky, ale zároveň snaha zvýšit kvalitu a efektivitu. To může být příležitost pro dobrovolné a poloprofesionální složky, začleněné v IZS jako vedlejší složky. Vodní záchranná služba ČČK je zde od roku 1968. Bohužel až v posledních šesti letech je vnímána, nejen hasičským záchranným sborem, za plnohodnotného partnera pro součinnost, výcvik a přípravu na mimořádné události.

Od roku 2007 se na základě smlouvy mezi Generálním ředitelstvím HZS ČR a Vodní záchrannou službou ČČK aktivně podílím na přípravách a praktických zaměstnáních VZS a HZS. Tato součinnost přinesla mnohé poznání týkající se přípravy příslušníků HZS a materiálu pro záchranu osob ve vodě. Společné metodické zaměstnání probíhají ve všech krajích České republiky, kde každý kraj uzavírá smlouvu s jednou MS VZS ČČK. Tato bakalářská práce má za cíl přinést jednotnou metodiku a návrh změn pro součinnost těchto složek. Práce vzniká na základě šestileté spolupráce Hasičského záchranného sboru Středočeského kraje a místní skupiny Vodní záchranné služby Kladno II.

1 Současný stav

1.1 Vymezení základních pojmů

Pro pochopení dané problematiky je zapotřebí vymezit základní pojmy, které se týkají Vodní záchranné služby ČČK (dále jen „VZS ČČK“) přiblížit její činnost, aktuální stav a úlohu v rámci Integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“).

1.1.1 Integrovaný záchranný systém

Za období vzniku IZS je uváděn rok 1993, kdy bylo usnesením vlády č. 246/1993 schváleno 13 zásad, které tvoří základ pro výstavbu IZS. Integrovaný záchranný systém vymezuje zákon č. 239/2000 Sb. Integrovaný záchranný systém vznikl jako potřeba každodenní spolupráce hasičů, záchranné služby, policie ČR a dalších složek při řešení mimořádných událostí (požárů, havárií, dopravních nehod, povodní, atd.). Když bylo nutné spolupracovat při řešení větší události, vždy byl zájem o spolupráci a dosažení rychlé a účinné záchrany osob, lidí, zvířat, majetku a životního prostředí nebo likvidace mimořádné události. Spolupráce na místě zásahu uvedených složek v nějaké formě existovala vždy. Avšak odlišná pracovní náplň i pravomoci jednotlivých složek zakládaly a zakládají nutnost určité koordinace postupů. **(1,2)**

Integrovaný záchranný systém je efektivní systém vazeb, pravidel, spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události. Jde o systém, který se snaží využít maximálně všechny dostupné složky a neopomenout žádnou z nich. V IZS systému se dělí do dvou složek, základní a ostatní složky. **(1)**

Základní složky IZS zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události.

- Hasičský záchranný sbor ČR
- Policie ČR

- Zdravotnické záchranné služby
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání, pokud složky mají uzavřenou smlouvu s HZS ČR. Při MU a jiných krizových stavech se mezi ostatní složky integrovaného záchranného systému řadí také odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakultních nemocnic s trauma centrem, které mohou poskytnou specializovanou péči a jsou připraveni ošetřit a přizpůsobit režim na větší počet pacientů než při normálním provozu.

- ostatní záchranné sbory (Vodní záchranná služba ČČK a další)
- obecní/městské policie
- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory
- orgány ochrany veřejného zdraví
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
- Záchranný tým Českého červeného kříže
- zařízení civilní ochrany
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím

1.1.2 Vodní záchranná služba ČČK

Vodní záchranná služba Českého červeného kříže (dále jen „VZS ČČK“) je dobrovolným a nezávislým sdružením sdružujícím děti, mládež a dospělé občany. Členy mohou být i právnické osoby. VZS ČČK je kolektivním členem Českého červeného kříže. Posláním VZS ČČK je organizovat a provádět preventivní a záchrannou činnost a poskytovat první pomoc na bazénech, koupalištích, vodních plochách a tocích a v jejich bezprostřední blízkosti, při sportovní a rekreační činnosti, v případech živelných katastrof a obecného ohrožení, s cílem zabránit vážným úrazům, utonutím a ztrátám na materiálních hodnotách. (3)

Vodní záchranná služba se v současné době řídí třemi hlavními pilíři, které určují její činnost.

- Záchrana a poskytování neodkladné rozšířené první pomoci na otevřených vodních plochách a v jejich blízkosti.
- Vodní záchranná služba ČČK jako aktivní člen IZS
- Komplexní vzdělávací řád záchranářů – od juniorů po specialisty na určité vodní prostředí a složek IZS
- Zajišťování bezpečnosti v aqvaparcích, bazénech a koupalištích

Vodní záchranná služba ČČK je významným členem v oblasti záchrany ve vodním prostředí (divoká voda, hladinová služba, záchrana tonoucích na zamrzlé vodní ploše) a v jeho blízkosti. VZS je jako jediná z mála celostátních organizací, která působí zejména v letních měsících na vybraných vodních plochách, kde zpravidla funguje v režimu 24hod/nonstop. VZS je zařazená v Integrovaném záchranném systému a je pak běžně využívána k primárním zásahům na vodních plochách, nebo jejich blízkosti ať Hasičským záchranným sborem ČR, tak dispečinky zdravotnických záchranných služeb, ale i Policií ČR nebo Státní plavební správou a Poříční službou MP. **(4)**

VZS působí zejména v lokalitách, kde dojezdové časy záchranných služeb jsou mnohdy velmi daleko za hranicí zákonných 20 minut, nebo jsou tyto lokality bez rychlého nasazení motorového plavidla nedostupné. Zcela zásadní je i velmi dobrá znalost zajišťovaných vodních ploch, břehů a okolí, což je pro rychlý zásah a záchranu života velmi často naprosto klíčové. Rychlá odezva např. na výzvu tonutí nebo stavu těsně po tonutí dramaticky zvyšuje šanci na přežití. VZS poskytuje své čluny i jako dopravní prostředek posádkám záchranné služby do dostupných míst pouze po vodě a pro následný rychlý transport pacienta člunem VZS k sanitnímu vozu nebo vrtulníku Letecké záchranné služby (dále jen „LZS“).

Utonutí je v České republice druhou nejčastější příčinou náhlé smrti po dopravních nehodách. Z tohoto pohledu je činnost VZS na velkých vodních plochách zcela

nezastupitelná a nenahraditelná. Veškerou činnost dělají dodnes vodní záchranáři zdarma ve svém volném čase na zcela profesionální úrovni.

Státní správa za 20 let zcela vůbec nereagovala na počty utonulých a do prevence a bezpečnosti pobytu u vody neinvestovala prakticky žádné prostředky.

Stávající finanční situace spěje k tomu, že VZS není schopna zajistit ani významné vodní plochy a na stávajících musí omezovat svojí činnost. Problém nedostatku finančních prostředků spočívá v tom, že nejen neumožňují nové investice, ale chybí prostředky na opravy a údržbu stávajícího majetku, či jeho pojištění. Kromě materiálního zabezpečení, nedostatek financí má hlavní dopad na vzdělávání stávajících a nových členů (4,5)

Pokud by došlo k úplnému zhroucení této veřejně prospěšné služby, ocitla by se řada vodních ploch a hlavně rekreačních center, kde je větší kumulace lidí bez jakékoli pomoci, kterou nebudou schopny zajistit ani hlavní složky IZS. Svojí činností VZS na některých vodních plochách jako je Lipno, Slapy, aj. částečně nebo i úplně zastupuje činnost hlavních složky IZS a proto plně funguje v systému randez-vous (dále jen „RV“), kdy zejména ZZS nebo HZS dojíždí na místo události po ověření posádkou VZS nebo na její vyžádání.

V současné době není jiná složka, která by byla schopna nahradit činnost VZS ČČK na vodních plochách, proto by měla dále probíhat spolupráce s HZS ČR a ZZS a také částečná finanční podpora provozu výjezdových týmů VZS sloužící na vodních plochách.

1.1.3 Hasičský záchranný sbor

„Hasičský záchranný sbor kraje je organizační složkou státu a je zřízen podle zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR a o změně některých zákonů. Posláním HZS ČR je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech. HZS ČR plní koordinační úlohu v oblasti požární ochrany, integrovaného záchranného systému, ochrany obyvatelstva a krizového řízení a civilního nouzového plánování“ (6)

Hasičský záchranný sbor České republiky tvoří generální ředitelství HZS ČR, které je součástí Ministerstva vnitra. V čele GŘ HZS ČR stojí generální ředitel, jmenovaný ministrem vnitra, který odpovídá za činnost HZS ČR. HZS ČR je jedna z hlavních základních složek, která má i za úkol koordinovat a být páteří složkou IZS, která zabezpečuje koordinovaný postup při přípravě na mimořádné události a při provádění samotných záchranných a likvidačních prací. HZS při plnění svých úkolů spolupracuje s ostatními složkami IZS i se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, neziskovými organizacemi a sdruženími občanů. (2, 6)

1.2 Normy, pokyny a metodika pro práci na vodě HZS a VZS ČČK

V této části je jsou vymezené normy určující vzdělání a připravenost pro záchranu ve vodním prostředí příslušníků HZS a VZS ČČK a seznámení s vybavením používaným k záchraně.

1.2.1 Stanovy znalostí příslušníků HZS v rámci vodní záchrany

Normy znalostí potřebné pro činnost příslušníka HZS, pro vodní záchranu vychází z pokynu generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 17 z roku 2003. Příslušník HZS ČR by měl být dostatečně proškolen a připraven na záchranu osob z vodní hladiny. V rámci této přípravy jsou příslušníci seznámeni s věcnými prostředky používanými k záchraně na tekoucí vodě či stojaté vodě a zamrzlé vodní ploše. Při každé záchraně je dbáno i na bezpečnost a příslušníci HZS by měli ovládat všechny způsoby sebezáchrany, osvobozovací chvaty a zásady pohybu ve vodě, postupy pro záchranné práce na ledové ploše a věcné prostředky využívané k práci na vodě a na ledě. Při nácviku těchto prací jsou příslušníci HZS učeni využívat všechny dostupné záchranné prostředky a to i improvizované pomůcky. Příslušník HZS by se měl do záchrany tonoucích a hlavně do osobní záchrany pouštět ve chvíli, pokud je jistý v postupu záchrany a sebezáchrany z vodní hladiny, včetně obsluhy a manipulace s věcnými prostředky, určenými k této činnosti, a hlavně umí plavat na klidné i tekoucí

vodě. Příslušník HZS umí řídit a držet směr plavidla s vlastním pohonem i bez pohonu. Je schopen vyhledat místo pro sebezáchranu, ovládá záchranné postupy při vyprošťování osob z ledu, umí používat věcné prostředky určené k práci na vodě, je schopen použít improvizované pomůcky. Zná bezpečnostní zásady při práci na vodní hladině a nebezpečí spojená s prací na ledu. (7, 8)

Nejdůležitější metodikou pro práci na vodě pro příslušníky HZS je teoretická příprava a seznámení s danou problematikou, které se věnují skripta, Odborná příprava jednotek požární ochrany, s názvem POŽÁRNÍ TAKTIKA - Záchranné práce, práce na vodě – práce na tekoucí vodě ; koncept X-X-12. V tomto dokumentu jsou rozepsané jednotlivé způsoby záchrany tonoucích, pohyb záchranářů v tekoucí vodě, pohyb a záchrana na ledové vodní ploše. Skripta byla postupem let upravována a asi největší změna je zvýšení hodinové dotace, ze 2 hodin na 4 hodiny. Zjednodušeně lze říci, že se jedná o zkrácený výtah skript VZS ČČK a to Bezpečnost a záchrana u vody, Záchrana na tekoucích vodách, Hladinová služba. (9)

Okruhy Požární taktiky – Záchranné práce, práce na vodě – práce na tekoucí vodě

- Průzkum vodního toku a možnosti jízdy
- Ovládání plavidla (pomocí pádel, motorového pohonu)
- Návčik manévru před překážkou
- Přiblížení se ke druhému plavidlu (překážce)
- Pomoc druhému (převrácenému) plavidlu
- Převoz osob mezi břehy
- Výcvik s maximálně naloženým plavidlem a změna ovládání
- Návčik situace „muž přes palubu“
- Vytažení do plavidla
- Návčik plavání v tekoucí vodě (defenzivní a aktivní plavání, sebezáchrana)
- Práce s házecím pytlíkem na tekoucí vodě
- Upoutaný záchranec
- Sebezáchrana uvolněním jištění
- Přetažení lana přes vodní tok (plavidlem, plaváním, broděním)

- Technika vypnutí lana
- Upoutané plavidlo, spolupráce v týmech

1.2.2 Metodika VZS ČČK

Základní výcvik členů VZS ČČK se řídí vzdělávacím programem VZS ČČK a je rozdělený do dvou základních kvalifikací s právní odpovědností. Jsou to tyto Vodní záchranář ZIII/plavčík a Vodní záchranář ZII/mistr plavčí. Jednotlivé kvalifikace na sebe navazují a je přesně stanovená hodinová dotace dle Stanov VZS ČČK. Jednotlivý výcvik je dělený na teoretickou a praktickou část. Kvalifikace ZIII je nejzákladnější kvalifikace s právní odpovědností, na ni navazuje ZII. Doplnkovou kvalifikací je nově ZVV – záchranář na volné vodě, tato kvalifikace byla vytvořena pro členy, kteří se zabývají společnými výcviky s HZS nebo PČR. ZVV je akreditována a zároveň plně uznána Evropskou unií a Internationale Life Saving (dále jen „ILS“). Bližší podrobnost o kvalifikaci ZVV neuvádím, jelikož minulý rok proběhl první zkušební kurz a tak činnost záchranářů ZVV nelze v praxi ještě hodnotit. **(10)**

Kvalifikace ZIII a ZII jsou rozděleny do pěti předmětových skupin.

Předmětové skupiny:

1. Plavání

Technika plaveckých způsobů – plavecký způsob kraul, prsa, znak

Speciální plavecká příprava pro záchranu tonoucích

- Vznášení
- Splývání
- Šlapání vody
- Plavání na boku a základní znak
- Plavání pod vodou bez výstroje
- Pády a skoky do vody
- Plavání ve ztížených podmínkách
- Dopomoc unavenému plavci

2. Záchran tonoucích

- Záchranné pomůcky - záchranná tyč - záchranný pás
 - záchranný kruh - záchranná bóje
 - záchranná podkova - házecí pytlík

Plavidla - Plavidla poháněna vesly

- Surfový plovák

- Osobní zásah
- Techniky přiblížení se k tonoucímu, uchopení a narovnání
 - Techniky tažení tonoucího
 - Techniky vynášení tonoucího z vody
 - Techniky obrany plavčíka

3. První pomoc

Život zachraňující úkony, závažné poranění a stavy, ostatní poranění a stavy, kardiopulmunární resuscitace dle Guidelines 2010.

4. Potápění

- Potápění se základní výbavou - Základní potápěčská výstroj (ABC)
- Základní fyzikální a fyziologické znalosti
 - Záchrana tonoucího s použitím ABC

Potápění s přístrojem

5. Doplnující znalosti

- Prevence
- Speciální druhy záchrany
- Taktika
- Spojovací technika
- Horolezecká technika – použití ve vodním prostředí
- Meteorologie – aktuální změny počasí při práci na vodní hladině
- Aktuální změny v technice, PP atd.

Hodinová dotace výcviku vodních záchranářů je oproti přípravě příslušníků HZS vyšší a samotný výcvik a příprava jednoho člena VZS ČČK na kvalifikaci ZIII je mnohem delší a pohybuje se okolo tří měsíců až půl roku (Tabulka č.1 a č.2). Kromě

této osnovy je k základnímu výcviku zařazen i praktický výcvik zaměřený na lanovou techniku nebo nácviky záchrany tonoucího na zamrzlé vodní ploše, kde je 8 hodinová teoretická a 5 hodinová praktická část. **(3,10)**

Tabulka č.1 Vodní záchranář VZS ČČK ZIII

Rozsah kurzu	Předmětová skupina	Teorie	Praxe
	Plavání	2	7
	Záchrana tonoucích	4	10
	První pomoc	12	20
	Potápění	2	5
	Doplňující znalosti	4	4
	Závěrečné zkoušky	2	3
Celkem 70 + 5 hodin		24+2	46+3

Tabulka č.2 Vodní záchranář VZS ČČK ZII

Rozsah kurzu	Předmětová skupina	Teorie	Praxe
	Plavání	3	6
	Záchrana tonoucích	4	18
	První pomoc	14	18
	Potápění	4	6
	Doplňující znalosti	8	11
	Závěrečné zkoušky	4	4
Celkem 92 + 8 hodin		37	63

2 Cíle a hypotéza

Cílem práce bylo připravit jednotnou metodiku vzdělávání příslušníků HZS ČR pod vedením VZS ČČK s ohledem na teoretické a praktické vzdělání v záchraně ve vodě (divoká voda, hladinová služba, ledy) pro HZS ČR. Doporučení minimálního standardního materiálního zabezpečení pro záchranu ve vodním prostředí, dle standardu VZS ČČK.

Hypotéza

Stanovením jednotné metodiky dojde ke správnému a bezpečnému řešení MU při záchraně ve vodě a častější spolupráci HZS a VZS ČČK při těchto MU.

3 Metodika

Od roku 2007 probíhají odborné přípravy pro výcvik příslušníků HZS krajů a HZS hl.m. Prahy za spolupráce MS VZS ČČK, jako společná činnost a příprava na MU a to zejména při povodních. Jakožto člen MS VZS ČČK Kladno II. jsem se každoročně aktivně podílel na přípravě a samotném cvičení od roku 2007 až po současnost. Během tohoto období došlo k několika změnám v osnově a hlavně v postavení MS VZS ČČK Kladno II. z pohledu HZS Středočeského kraje. Podařilo se shromáždit kompletní metodiku od roku 2007 do roku 2012 týkající se společných cvičení HZS Středočeského kraje a MS VZS Kladno II. Z těchto dokumentů přiblížím aktuální osnovu cvičení a možné změny.

3.1 Součinnostní cvičení HZS a VZS ČČK

Jednotlivé odbory HZS mají možnost a je jim doporučeno přizvat na odborné přípravy MS VZS ČČK. Osnova je dělená na praktickou a tematickou část, kde převažuje praktická část. Každý rok se osnova upravuje na podkladě minulých cvičení, upravují se jednotlivá témata a mění se hodinové dotace. Bohužel dochází k úbytku teoretických hodin a v praxi se to projevuje negativně nebo je samotné cvičení zdržováno doškolováním. Během roku je provedeno pouze jedno cvičení, které se zaměřuje pouze na jednu specifickou oblast záchrany a to tekoucí vodu a vodní válec, hladinovou službu a záchranu na zamrzlé vodní ploše. Snaha je, aby se každý rok střídala témata i jednotliví příslušníci HZS. Témata pro výcvik jsou daná GŘ HZS a presidiem VZS ČČK, je pak na každém HZS kraje a MS VZS ČČK, kterému tématu dají přednost, jednotlivé poznatky a návrhy na změny posílají zpětně po proběhnutí cvičení na GŘ HZS a presidium VZS ČČK. Poslední změna a nařízení pro výcvik vyšla v platnost 23.prosince 2011 z GŘ HZS a to Č.j.MV – 95763-18/PO-IZS-2011. (11)

Výpis témat pro výcvik na vodě a na zamrzlé vodní hladině na rok 2012:

Teoretické základy pro práci na vodě

- Prevence a příčiny nebezpečí
- Hydrologie stojaté a tekoucí vody
- Výstroj a výzbroj

- Signalizace rukou
- Osobní zásah
- Prvky sebezáchrany (přežití ve vodě) + praxe
- Speciální varianty uchopení a tažení + praxe
- Techniky vynášení + praxe

První pomoc – pouze okrajově, je součástí jiných specializačních školení

- Bezvědomí, poruchy dýchání, zástava činnosti srdce a oběhu, masivní krvácení, šok, poranění páteře, tonutí a utonutí, podchlazení, přehřátí, krvácení a rány, poranění pohybového aparátu, poranění hrudníku, pneumotorax,
- Zvláštnosti poskytování první pomoci na divoké vodě
- KPR (kardiopulmonální resuscitace)

Lanová technika – praktický výcvik

- Lanová technika ve vodní záchraně
- Zachycovací postroje (navazování do nich a improvizace)
- Jištění a sebejištění na stanovišti

Ovládání plavidel – praktický výcvik

- Ovládání plavidel na klidné vodě
- Ovládání plavidel na tekoucí vodě
- Sebezáchrana

Záchranná činnost – praktický výcvik

- Plavání v tekoucí vodě
- Upoutaný záchránce
- Záchranný pytlík
- Přetažení lana přes vodní tok (plavání, brodění, pomocí plavidla)
- Vypnutí lana přes vodní tok (zajištění upoutaného záchránce nebo plavidla)
- Taktika činnosti upoutaného záchránce a práce s upoutaným plavidlem
- Záchrana zaklíněného plavidla

Záchranné práce na zamrzlých plochách - teorie

- Vznik ledu na stojatých vodách

- Zamrzání tekoucích vod, únosnost ledu
- Vliv chladu na lidské tělo a první pomoc při podchlazení
- Osobní ochranné pomůcky a záchranné prostředky na zamrzlých plochách
- Metodika výcviku sebezáchrany a záchrany osob probořených do ledu
- Vyhledávání osob probořených pod zamrzlou hladinu
- Jistící skupina a činnost jejích členů

Záchranné práce na zamrzlých plochách - praxe

- Pohyb zachránce po ledu s využitím záchranných prostředků
- Záchrana osob s využitím záchranných prostředků
- Vyhledávání osob probořených pod zamrzlou hladinu
- Jistící skupina a činnost jejích členů

(12, 13)

3.2 Hodinové dotace odborné přípravy

Výcvik je pořádaný po domluvě s HZS a MS VZS Kladno II. a je zpravidla prováděn během jednoho dne, z nedostatku času ze strany HZS, přitom hodinová dotace je pevně daná a rozepsaná v pokynu z GŘ HZS. Díky vyšší finanční dotaci v roce 2007 a 2008 příslušníci HZS a MS VZS Kladno II byli schopní cvičení provádět během dvou dnů. Tato cvičení byla mnohem efektivnější díky více času na teoretickou část a větší přípravě před samotnou praktickou částí. V současnosti jsou cvičení jednodenní, to znamená přibližně 10 hodin čistého času na teoretickou i praktickou část. Myslím si, že v době, kdy přibývají MU, zejména povodně, je to chybný krok. Pro upřesnění přikládám podrobnou osnovu s hodinovou dotací.

(14; tabulka č.3)

Tabulka č.3 Hodinová dotace výcviku příslušníků HZS ČR

Téma	Časový rozsah (hodin)	Místo provedení	Doporučené vybavení
KLIDNÁ VODA-TEORIE			
Rizika při práci na vodě	0,5	Učebna	
Hydrologie stojaté a tekoucí vody Nebezpečná místa na vodních hladinách na území HZS kraje	0,5		
Výstroj a výzbroj pro práci na vodě	1,0		
Prvky záchrany a sebezáchrany Specifika poskytování předlékařské pomoci u podchlazených osob a tonutí	0,5		
Teorie celkem :	2,5		
KLIDNÁ VODA-PRAXE			
Ovládání plavidla na klidné vodě - slalomová dráha, couvání s plavidlem, příjezd ke břehu	2,0	Klidná vodní plocha	Člun pro práci na vodě, záchranné vesty, obleky pro práci na vodě, prostředky pro vyhledávání utonulého
Technika přiblížení člunu k tonoucímu	1,0		
Uchopení a tažení tonoucího	1,0		
Technika vynášení tonoucího	1,0		
Technika vyhledávání utonulého	0,5		
Praktický výcvik na klidné vodě celkem:	5,5		
TEKOUĆÍ VODA - PRAXE			
Lezecká technika při vodní záchraně	1,0	Tekoucí voda, jez	Člun pro práci na tekoucí vodě, záchranné vesty, obleky pro práci na vodě, přilby, házeací záchranný pytlík, lezecké vybavení (při výcviku je nutná spolupráce s lezeckou skupinou)
Práce s házeací záchranným pytlíkem	0,5		
Jištění a sebejištění	0,5		
Přetažení lana přes vodní tok (brodění, plavání, pomocí plavidla) Nebezpečná místa na vodních hladinách na území HZS kraje	1,5		
Vypnutí lana přes vodní tok	1,0		
Zajištění upoutaného záchrance nebo plavidla	1,0		

Ovládání plavidla na tekoucí vodě	1,5		
Práce s upoutaným plavidlem - provádění vyhledávání utonulého	1,0		
Praktický výcvik na tekoucí vodě celkem:	8,0		
ZAMRZLÉ VODNÍ PLOCHY-TEORIE			
Vznik ledu na stojatých vodách zamrzání tekoucích vod, únosnost ledu	3,0	učebna	Ukázka a seznámení: Ochranný oblek, obuv, rukavice, přilba, plovací vesta, nůž, hliníkový nastavovací žebřík (1 až 2 díly), improvizované plováky, hadice „C“, plovoucí lano (házecí pytlík), gumový člun, další osobní nadstandardní záchranné prostředky
Vliv chladu na lidské tělo a první pomoc při podchlazení			
Osobní ochranné pomůcky a záchranné prostředky na zamrzlých plochách			
Metodika výcviku sebezáchrany a záchrany osob probořených do ledu- teoreticky			
Vyhledávání osob probořených pod zamrzlou hladinu			
Jistící skupina a činnost jejích členů			
ZAMRZLÉ VODNÍ PLOCHY-PRAXE			
Metodika výcviku sebezáchrany a záchrany osob probořených do ledu: - pohyb zachránce po ledu s využitím záchranných prostředků, - záchrana osob s využitím záchranných prostředků, - vyhledávání osob probořených pod zamrzlou hladinu - jistící skupina a činnost jejích členů Nebezpečná místa na vodních hladinách na území HZS kraje Praktické provedení zásahu (krizový scénář od VZS)	5,0	vhodná zamrzlá vodní plocha	Ochranný oblek, obuv, rukavice, přilba, plovací vesta, nůž, hliníkový nastavovací žebřík (1 až 2 díly), improvizované plováky, hadice „C“, plovoucí lano (házecí pytlík), gumový člun, další osobní nadstandardní záchranné prostředky

(14)

3.3 Aktuální stav materiálního zabezpečení pro využití k záchraně osob na vodní ploše a zamrzlé ledové ploše

V této části chci porovnat osobní vybavení a technické prostředky HZS Středočeského kraje a MS Vodní záchranné služby II. Porovnání je úzce zaměřené z důvodů společných zaměstnání a praktických nácviků pro MU v rámci Středočeského kraje.

3.3.1 Vybava jednotek HZS Středočeského kraje a technické prostředky pro práce na vodě

Tento seznam vybavení byl dán dohromady za podpory stanic HZS Kladno, Rakovník, Beroun, Roztoky pod Křivoklátem, Mělník a Jílové. Jejich ochoty si velmi cením. Po získání tohoto seznamu se HZS Středočeského kraje začal aktivně zajímat o vybavení jednotlivých stanic, se snahou unifikovat materiál pro záchranu na vodě.

Technika:

- Motorové čluny různých druhů:
Pioner Multi, Blesk, BOMBARDIER CHALLENGER, SEA NYMPH, Dinghy 400, MARINEL BWM, Quick Silver, Marine atd.

Jedná se o spoustu druhů člunů osazenými motory různých výkonů. V současné době není žádná jednotná koncepce a ani finanční prostředky ke sjednocení také nejsou.

- Gumové čluny s přídatným motorem ULTIMATE apod.
- Gumové čluny převážně rafty, opět několik druhů, dělené podle počtu posádky, tyto čluny nemají možnost využití přídatného motoru.

Osobní vybavení příslušníků HZS

- Suché obleky do vody, kterými je vybaven každý územní odbor - 2 ks dle velikosti územního odboru. Suché obleky jsou ideální pro delší pobyt ve vodě a to jak v tekoucích, stojatých, tak pro práci na ledové ploše. Opět není sjednocení obleků a jsou používány v několika variantách podle výrobce (Ursuit, Agama, Hiko).

- Záchranné vesty tzv.: vodácké, bohužel většinou vodácké, které slouží pouze jako ochranný prostředek na čluny, a to zejména při evakuaci obyvatel. Tyto vesty však nesplňují bezpečnostní normy a nesmí být zaměněny za záchranné vesty.
- Profesionální záchranné vesty jsou postupně pořízovány a nahrazovány za klasické záchranné vesty (vodácké). HZS i VZS preferují záchranné vesty od firmy Hiko, kde probíhá spolupráce na jejich vývoji tak, aby splňovaly požadavky HZS a VZS pro záchranu ve vodě.
- Záchranný kruh na každém člunu. Je to velmi zastaralá záchranná pomůcka a při špatném použití hrozí vážné poranění tonoucího.
- Vrhací lana nebo-li házečí pytlík je na většině prvovýjezdové technice (CAS). Házečí pytlík je základní záchranná i osobní pomůcka, kterou by měl mít každý záchranář pohybující se na vodě i v její blízkosti. Házečí pytlíky jsou opět vyráběny v několika druzích, ale musí splňovat, že lano musí být ze syntetického a plovoucího materiálu tak, aby mohlo být využito, jako improvizovaná pomůcky místo klasické lanové techniky.

Každá výjezdová CAS a někde i jiná technika je vybavena základními prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou. (lana 30m, postroje, popruhy, karabiny, kladky, kotvící prostředky, atd.)

Každý územní odbor disponuje lezeckou skupinou s rozšířenou výbavou pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou s možností samostatného a rychlého výjezdu.

Většina jednotek HZS Středočeského kraje využívá všechny technické prostředky ve výbavě techniky a příslušníků jako jsou: žebříky, záchranné pásy, lana, obleky do vody (různé – mokré i suché, někde i oboje) a mnoho dalšího.

3.3.2 Vybava MS VZS ČČK Kladno II. a technické prostředky pro práce na vodě

VZS ČČK je občanské sdružení a posledních pět let je bez finanční podpory státu. Jednotlivé MS VZS ČČK jsou odkázány samy na sebe, co se týká shánění dotací a finanční podpory pro svou činnost a tím i pro své vybavení. Proto každá MS má odlišné vybavení a technické zázemí pro svou činnost. Vybavení členů VZS ČČK MS Kladno II je většinou zakoupeno z finančních prostředků jednotlivých členů (Tabulka č.4). Snaha je, aby z 30 členů MS VZS ČČK byl plně vybavený pětičlenný záchranný tým pro zásah při MU nebo na vyžádání GŘ HZS.

Pro představu, během jednoho společného výcviku MS VZS Kladno II. a HZS je z dotace vybavena přibližně jedna polovina vodního záchranáře. MS VZS Kladno II. již nedisponuje plavidly a to od roku 2002, která byla zničena při povodních v Berouně.

Tabulka č.4 Osobní vybavení člena záchranného týmu VZS ČČK Kladno II.

Výstroj záchranáře v záchranném týmu	výrobce	ks
suchý oblek Jobline	Hiko Sport	1
vesta X-treme Pro	Hiko sport	1
ocelová karabina Oval	Singing Rock	2
házečí pytlík Cone plus 20m	Hiko Sport	1
přilba Vertex Vent	Petzl	1
svítilna Duobelt	Petzl	1
neoprenové ponožky	Hiko Sport	2
neoprenové rukavice Slim	Hiko Sport	2
kukla Bali 3 mm	Aqualung	1
nůž Medio	Seac Sub	1
boty Trek Boot	Bare	1

PMR G9	Midland	1
ocelová karabina Oval	Singing Rock	2
karabina Extasy D	Singing Rock	2
karabina Hypnos HMS Screw	Singing Rock	1
slaňovací brzda Stop	Petzl	1
slaňovací osma	Singing Rock	1
postroj polohovací Urban II	Singing Rock	1
prsí úvazek Bobingo	Singing Rock	1
Ascent	Petzl	2
Croll	Petzl	2
Karabina HMS	Singing Rock	10
Karabina Mailon D	Singing Rock	2
Plochá smyčka	Singing Rock	10
Rescue kladka	Petzl	2
Lano statické 10,5 – 60m	Singing Rock	2

3.4 Jednotná metodika výcviků příslušníků HZS a VZS ČČK

Během šesti let se na výcviku podílelo 70 příslušníků HZS Středočeského kraj ze stanic HZS Kladno, Rakovník, Beroun, Roztoky pod Křivoklátem, Hořovice, Mělník, Jilové, Mělník, Nymburk a 15 členů MS VZS Kladno II. Cvičení se setkala vždy s kladným hodnocením a přínosem, pro příslušníky HZS i pro vodní záchranáře. Hodnocení cvičení, která byla vyhotovena HZS Středočeského kraje přikládám, viz příloha č.1, č.2.

Jednotná metodika výcviků příslušníků HZS a VZS je dána GŘ HZS a prezidiem VZS ČČK. Podle této metodiky probíhají v jednotlivých krajích odborná cvičení, v praxi bohužel někdy ne tak, jak by měla. Pokud vezmeme v potaz rozdílnou přípravu příslušníků HZS a vodních záchranářů, k tomu přidáme nejednotné materiálové vybavení, obávám se, že v takové situaci nelze jednotnou metodiku, která by byla plně funkční a měla maximální přínos vytvořit. Lze pouze doporučit změny a návrh k současné osnově, které by měly být postupně řešeny. Dále musí dojít ke sjednocení VZS ČČK a podpoře VZS ČČK státem. Pak lze sjednotit vybavení a vyčlenit plně kvalifikované vodní záchranáře na výcviky s HZS a koordinátory. Pro jednotlivé kraje následně bude možné v budoucnu vytvořit jednotnou metodiku výcviků a zlepšit spolupráci při MU, kvůli kterým tato cvičení.

4 Diskuze

Po shromáždění všech dostupných materiálů, týkajících se odborné přípravy příslušníků HZS a VZS docházím k několika problémům, které se musí řešit tak, aby se v budoucnu dala jednotná metodika vypracovat.

Jedním se zásadních problémů je aktuální stav VZS ČČK. VZS ČČK nemá v tomto státě legislativní podporu, která by pomohla udržet chod VZS ČČK a zároveň dala podporu členovi VZS ČČK, zasahujícímu při MU nebo při vykonávání prevence na vodních plochách. Stát nahlíží na činnost VZS ČČK jako na zájmové sdružení dobrovolníků, ale zároveň žádá přes ministerstvo vnitra a GŘ HZS, aby členové VZS ČČK profesionálně školili příslušníky HZS, kteří jsou jako první vysíláni a zasahují při povodních nebo jiné záchraně na vodní ploše. Pokud se stát finančně nepostará alespoň částečně o chod VZS ČČK, dojde postupem času k rušení MS VZS ČČK a možná i k samotnému zániku VZS ČČK, která má dlouholetou historii a zabývá se výcvikem členů i na mezinárodní úrovni. Kromě výcviků HZS se VZS ČČK věnuje hlavně prevenci a poskytování přednemocniční neodkladné péče a slouží na mnoha vodních nádržích, jako first-respondent pro složky IZS. Změny, které by měly nastat ze strany HZS, je více podporovat činnost MS VZS ČČK a více je zapojovat do cvičení pořádaných HZS. Samotní příslušníci HZS by se měli více seznámit s problematikou záchrany tonoucích. Pro příslušníky HZS by se měla navýšit teoretická příprava v záchraně ve vodě a přidat do výcviku některá témata jako sebezáchrana, přiblížení k tonoucímu, rozpoznání vážnosti stavu tonoucího, obranné chvaty proti tonoucím a rizika pohybu ve vodě zvláště tekoucí. Málo se dbá na samotnou záchranu tonoucího a osobního zásahu příslušníka HZS. Počítá se s tím, že pokud dojde k tonutí, tak dojezdový čas HZS na místo události většinou není 2-3min, které obvykle tvoří hranici mezi životem a smrtí tonoucího. Poté nastává vyhledání či vyproštění utonulého z vodního válce. Zapomíná se však, že může dojít k nehodám, které způsobí tonutí samotného příslušníka HZS při zásahu, může dojít k vypadnutí příslušníka HZS z motorového člunu za jízdy,

stržení proudem při povodních nebo ke špatnému zajištění při záchraně na tekoucí vodě. Proto by se mělo více dbát na samotnou bezpečnost a záchranu příslušníků HZS. Řešením je přidání praktické části v bazénu, kde příslušníci HZS získají lepší plaveckou průpravu a mohou nacvičovat osobní zásah a jiné dovednosti. Při MU, zejména při povodních, může být v každém záchranném týmu člen VZS, který bude dbát na bezpečnost. Nejideálnějším řešením je využití nácviků v bazéně v zimním období a doškolení teoretické části za podpory členů VZS a na jaře před letní sezónou pořádat odborná cvičení s VZS ČČK, jako je tomu nyní.

Odborná cvičení HZS a VZS ČČK, by se měla více zaměřit na používání improvizovaných pomůcek k záchraně a sebezáchraně ve vodě a provádění výcviku na specifických místech na vodních tocích. Stále platí, že při provádění zásahu při MU se dle metodiky musí improvizovat. Jako příklad uvedu vypnutí lana přes vodní tok k zajištění člunu pro záchranu tonoucího ve vodním válci. Pokud by k takové situaci došlo na jezu v Roztokách u Křivokláta, který je široký 80m, v prvovýjezdové posádce CAS je většinou 2-3 ks 30m lana, takže metodicky vypnutí lana přes vodní tok a upoutání člunu a záchranáře není nemožné.

Shrnutí je větší spolupráce HZS a VZS ČČK a vzájemná podpora při odborných výcvicích, aby při MU, byl zásah kterékoli složky, co nejefektivnější a nedošlo ke zbytečnému zranění či usmrcení tonoucích či samotných záchranářů.

5 Závěr

Cílem mé práce bylo připravit jednotnou metodiku vzdělávání příslušníků HZS ČR pod vedením VZS ČČK s ohledem na teoretické a praktické vzdělání v záchraně ve vodě pro HZS ČR a doporučení minimálního standardního materiálního zabezpečení pro záchranu ve vodním prostředí, dle standardu VZS ČČK. Zjistil jsem, že materiál a vybavení pro zásah při MU ze strany MS Kladno II. Nesjednocený materiál a vybavení HZS Středočeského kraje, který se HZS Středočeského kraje, na podkladě dotazů v rámci bakalářské práce snaží unifikovat a doplnit v jednotlivých stanicích HZS Středočeského kraje.

Byla porovnána teoretická příprava pro záchranu ve vodě příslušníků HZS a členů VZS ČČK, na tomto podkladě je potřeba do budoucna metodiku sjednotit a ze strany příslušníků HZS rozšířit a zvýšit hodinové dotace pro praktický výcvik.

Hlavní cíl - vytvořit jednotnou metodiku pro odborný výcvik příslušníků HZS a členů VZS ČČK nebyl splněn. Nelze vytvořit metodiku, která nebude mít v praxi využití, kvůli předchozím problémům (sjednocení teoretické přípravy a materiálu). Věřím, že díky dobré spolupráci HZS Středočeského kraje s MS VZS ČČK budou problémy během dalších společných cvičení postupně vyřešeny a dojde i k úpravě osnovy přípravy pro výcvik příslušníků HZS krajů a HZS hl.m. Prahy. Ukázky ze společných výcviků HZS Středočeského kraje a MS VZS Kladno II najdete v příloze č.3-č8.

Jako negativní vidím postoj státu k VZS ČČK, která přichází postupně o materiál, členy a na mnohých místech MS VZS ČČK bojují o samotnou existenci. Tím se může ztížit vytvoření metodiky pro společný výcvik HZS a VZS ČČK. Již v současné době se jednotlivé kraje MS VZS ČČK nejsou schopny podílet na společných cvičení s HZS daného kraje. Tím se zpomaluje vytvoření metodiky, která by v budoucnu mohla fungovat plošně po celé České republice.

6 Seznam použitých zdrojů

- (1) Zákon č. 239/2000 Sb. o Integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, v platném znění
- (2) Integrovaný záchranný systém, online:
<http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx>
- (3) Miler T.; Bezpečnost a záchrana u vody - bazény, koupaliště, aquaparky, Praha, VZS ČČK 2007; ISBN: 978-80-902805-5-7
- (4) Smejkal D.; Současný stav VZS, online: <http://www.vzs.cz/> část: současnost
- (5) Smejkal D.; Zápis z 7. Jednání pod výboru pro IZS; Výbor pro bezpečnost; V Praze ze dne 2.2.2010
- (6) Zákon č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, v platném znění
- (7) č.3/2012 Sb. Interní nařízení GŘ HZS ČR; část speciální plavecká průprava
- (8) Pokynu GŘ HZS ČR a NMV č. 49/2003 a č. 43/2004 a Pokynu GŘ HZS ČR č. 18/2006, v platném znění; normy znalostí hasičů
- (9) MV-GŘ HZS ČR; Požární taktika – Záchranné práce, práce na vodě, práce na tekoucí vodě; konspekt x-x-2012
- (10) Vzdělávacím programem VZS, vydaným v roce 1999; závazné pokyny a úpravy vydané v pozdějších letech; online:
http://www.vzs.cz/dokumenty/kursy_a_zkousky/pokyny_z3_2011.pdf
- (11) MV-GŘ HZS ČR; Informace pro Vodní záchrannou službu ČČK v roce 2012; Č.j. MV- 95753-18/PO-IZS-2011 v Praze 23.12.2011
- (12) Loskot J. a kol.; Záchrana na tekoucích vodách; Praha, VZS ČČK 1999; ISBN: 80-902805-1-X
- (13) Sedláček J., Kaufman J.; Záchranář - Hladinová služba, Praha, VZS ČČK 2000, ISBN: 80-902805-2-8
- (14) MV-GŘ HZS ČR; Osnova odborné přípravy na rok 2012 v návaznosti na poskytnutou dotaci na projekt VZS ČČK

7 Klíčová slova

Integrovaný záchranný systém

Hasičský záchranný sbor ČR

Vodní záchranná služba ČCK

Odborná příprava příslušníků HZS ČR

Příslušník HZS ČR

Záchrana na vodě

Vodní záchranář

Tabulky

Tabulka č.1	Hodinová dotace výcviku vodního záchranáře VZS ČČK ZIII
Tabulka č.2	Hodinová dotace výcviku vodního záchranáře VZS ČČK ZII
Tabulka č.3	Hodinová dotace výcviku příslušníků HZS ČR
Tabulka č.4	Osobní vybavení člena záchranného týmu VZS ČČK Kladno II.

Přílohy

Příloha č.1 Kopie vyhodnocení metodického zaměstnání příslušníků HZS a VZS ČČK

příloha k č.j.HSKL - /KL - 2009

Vyhodnocení průběhu metodického zaměstnání vybraných příslušníků HZS Středočeského kraje ve spolupráci s Vodní záchrannou službou ČČK - místní organizace Kladno.

O víkendu 17. a 18. října 2009 se konalo společné metodické zaměstnání hasičů Středočeského kraje a členů Vodní záchranné služby ČČK - místní organizace Kladno. Společné zaměstnání bylo organizováno oddělením IZS KŘ HZS Středočeského kraje a lektorováno členy VZS.

Výcvik byl rozdělen na tři bloky: Sobota začala teoretickou částí, kdy byli účastníci seznámeni se základy hydrologie tekoucí a stojaté vody, bezpečností práce na vodních plochách, taktikou zásahu a vyhledávání utonulých. Druhá část byla zaměřena na praktický výcvik a uskutečnila se v plaveckém bazénu České zemědělské univerzity v Praze Suchdole. Hasiči pod vedení vodních záchranářů nacvičovali doprovod unavenému plavci, techniky tažení tonoucí osoby, vynášení tonoucí osoby z vody a v neposlední řadě techniky obrany před panicky se chovající topící osobou. V neděli se účastníci kurzu přesunuli do Roztok u Křivokláta k jezu na řece Berounce. Nutno podotknout, že teplota vzduchu se pohybovala mezi 3 až 6°C a celý den provázely dešťové přeháňky. Hasiči se zde seznamovali s využitím suchých ochranných obleků do vody, ovládnutím nafukovacích člunů a technikou jízdy v tzv. vodním válci pod jezem. Následně se výcvik přesunul na vodní kanál s divokou vodou. Zde hasiči nacvičovali záchranu pomocí házečích prostředků, individuální proplavání v rozbouřené vodě a techniku pádlování.

Fyzicky náročné metodické zaměstnání, bylo příslušníky HZS i členy VZS hodnoceno velice kladně a získané poznatky jistě pomohou při součinnosti v rámci skutečných zásahů na vodních hladinách. Tyto činnosti přispěly k získání nových zkušeností a dovedností, které budou přínosem při dalších činnostech a zásazích příslušníků HZS u záchranných prací na vodě. Vzhledem k aktuálnímu počasí byly pro výcvik na vodě nasazeny suché obleky, kterými jsou jednotlivé stanice HZS Středočeského kraje vybaveny a následně bylo vyhodnoceno oprávněnost vybavování jednotek suchými obleky do vody, které se při tomto výcviku osvědčily.

Vedoucí výcviku kpt. Pavel Novák, odd. IZS a ŘJPO HZS Středočeského kraje

Příloha č.2 Kopie vyhodnocení metodického zaměstnání příslušníků HZS a VZS ČČK

příloha k č. j. HSKL- 10915-1/2010 - IZS A OR

Vyhodnocení společného výcviku příslušníků HZS Středočeského kraje ve spolupráci s Vodní záchrannou službou ČČK Kladno.

Součinnostní výcvik se uskutečnil ve dnech 4. a 5. září 2010 na řece Berounce v oblasti obce Roztoky u Křivoklátu

O víkendu 4. a 5. září 2010 se konalo společné metodické zaměstnání příslušníků HZS Středočeského kraje a clenu Vodní záchranné služby CCK (dále jen VZS) - místní organizace Kladno. Společné zaměstnání bylo organizováno oddělením IZS KR HZS Středočeského kraje, lektorováno členy VZS. Výcvik byl naplánován a uskutečněn o víkendu. Výcvik byl zahájen teoretickou částí, kdy byli účastníci seznámeni se základy hydrologie tekoucí a stojaté vody, bezpečností práce na vodních plochách, taktikou zásahu a vyhledávání utonulých. Hasiči pod vedením vodních záchranářů nacvičovali doprovod unavenému plavci, techniky tažení tonoucí osoby, vynášení tonoucí osoby z vody a v neposlední řadě techniky obrany před panicky se chovající topící osobou. V další části výcviku se provádělo poskytnutí první pomoci zraněným osobám na vodním toku s využitím prostředku ve výbavě Vodní záchranné služby (pátevní deska) a možnosti využití alternativních technických prostředku, které jsou ve výbavě jednotek PO. Veškerá činnost byla prováděna na mírně tekoucí vodě nad jezem. Na jezu v Roztokách u Křivoklátu na řece Berounce se prováděl výcvik s využitím suchých ochranných obleků do vody, ovládnutím nafukovacích člunů a technikou jízdy v tzv. vodním válci pod jezem. Následně se výcvik přesunul na vodní kanál s divokou vodou.

Zde hasiči nacvičovali záchrany pomocí házecích prostředků, individuální proplavání v rozbouřené vodě a techniku pádlování na raftových člunech.

Fyzicky náročné metodické zaměstnání, bylo příslušníky HZS i členy VZS hodnoceno velice kladně a získané poznatky jistě pomohou při součinnosti v rámci skutečných zásahu na vodních hladinách. Tyto činnosti přispěly k získání nových zkušeností a dovedností, které budou přínosem při dalších činnostech a zásazích příslušníků HZS u záchranných prací na vodě.

Vzhledem k aktuálnímu počasí byly pro výcvik na vodě nasazeny suché obleky.

Vypracoval kpt. Pavel Novák, odd. IZS a ŘJPO HZS Středočeského kraje

Příloha č.3 Fotografie ze společného cvičení HZS Středočeského kraje a MS VZS ČČK Kladno II. – vodní kanál Veltrusy

Příloha č.4 Fotografie ze společného cvičení HZS Středočeského kraje a MS VZS ČČK Kladno II. – vodní kanál Veltrusy

Příloha č.5 Fotografie ze společného cvičení HZS Středočeského kraje a MS VZS ČČK Kladno II. – vodní kanál Veltrusy

Příloha č.6 Fotografie ze společného cvičení HZS Středočeského kraje a MS VZS ČČK Kladno II. - Slapy

Příloha č.7 Fotografie ze společného cvičení HZS Středočeského kraje a MS VZS ČČK Kladno II. – záchrana z ledu - Lipno

Příloha č.8 Fotografie ze společného cvičení HZS Středočeského kraje a MS VZS ČČK Kladno II. – záchrana z ledu – Záplavy okr.Kladno

